

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 366/2016-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Andrejom Opetom, advokátska kancelária, Hroznová 2318, Trenčín, pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 240/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 240/2009 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trenčín prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 240/2009 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] priznáva spoločne a nerozdielne finančné zadost'učinenie v sume 1 200 € (slovom tisícdvesto eur), ktoré je Okresný súd Trenčín p o v i n n ý zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Trenčín je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia spolu v sume 363,79 € (slovom tristošesťdesiattri eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. Andreja Opetu, advokátska kancelária, Hroznová 2318, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 366/2016-12 zo 7. júna 2016 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia), podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 240/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že v napadnutom konaní začatom v roku 2009, vedenom pred okresným súdom, v ktorom sú v procesnej pozícii navrhovateľov, „o uloženie povinnosti zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva“ dochádza k zbytočným prietťahom. Poukázali na to, že „Dňa 06. 04. 2010 Okresný súd Trenčín vydal Uznesenie č. 14C/240/2009-81, ktorým ustanovil znalca [REDAKOVANÉ] z odboru geodézie a kartografie, odvetvie geodézia, ktorý mal po preštudovaní spisu a ohliadke na mieste samom zodpovedať otázky uložené súdom. Proti tomuto Uzneseniu sa žalovaní odvolali a Krajský súd v Trenčíne rozhodol Uznesením č. 17Co/135/2010-90 zo dňa 03. 06. 2010. Znalec [REDAKOVANÉ] vypracoval Znalecký posudok č. 18/2010, ktorý predložil súdu dňa 21. 10. 2010. V tento deň bolo vydané Uznesenie Okresného súdu Trenčín č. 14C/240/2009-117, ktorým súd priznal znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku. Dňa 19. 01. 2011 sa v právnej veci uskutočnilo pojednávanie na Okresnom súde Trenčín, ktorého sa zúčastnil i znalec [REDAKOVANÉ]. Uznesením č. 14C/240/2009-137 zo dňa 26. 04. 2011 bol ustanovený znalec [REDAKOVANÉ] z odboru geodézie a kartografie, odvetvie geodézia, ktorý mal po preštudovaní spisu a ohliadke na mieste samom vypracovať kontrolný znalecký posudok, ktorým bude preskúmaný znalecký posudok znalca [REDAKOVANÉ] č. 18/2010 a zodpovedať otázky uložené súdom.

Dňa 09. 05. 2011 však súd vydal Uznesenie č. 14C/240/2009-141, ktorým zmenil Uznesenie č. 14C/240/2009-137 zo dňa 26. 04. 2011 v časti výroku o určení znalca tak, že ustanovil [REDAKOVANÉ], znalca z odboru geodézie a kartografie, odvetvie geodézia.

Dňa 31. 05. 2011 vydal súd Uznesenie č. 14C/240/2009-144, ktorým zrušil Uznesenie č. 14C/240/2009-141 a zmenil Uznesenie č. 14C/240/2009-137 zo dňa 26. 04. 2011 v časti výroku o určení znalca tak, že ustanovil [REDAKOVANÉ], znalca z odboru geodézie a kartografie, odvetvie geodézia.

Následne súd vydal dňa 21. 09. 2011 Uznesenie č. 14C/240/2009-162, ktorým opäť zrušil Uznesenie č. 14C/240/2009-144 a zmenil Uznesenie č. 14C/240/2009-137 zo dňa 26. 04. 2011 v časti výroku o určení znalca tak, že ustanovil [REDAKOVANÉ], znalca z odboru geodézie a kartografie, odvetvie geodézia.

Znalec [REDACTED] vypracoval Znalecký posudok č. 3/2012, ktorý predložil súdu dňa 27. 01. 2012 a súd dňa 27. 02. 2012 vydal Uznesenie č. 14C/240/2009-193, ktorým znalcovi [REDACTED] priznal odmenu za vypracovanie znaleckého posudku.

Uznesením č. 14C/240-2009-203 zo dňa 24. 08. 2012 bolo nariadení ďalšie znalecké dokazovanie, a to znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty stavebných prác a do konania bol pribratý znalec [REDACTED]. Úlohou znalca bolo po preštudovaní spisu a ohliadke na mieste samom zodpovedať otázky uložené súdom.

Dňa 24. 09. 2012 vydal súd Uznesenie č. 14C/240-2009-210, ktorým zmenil Uznesenie č. 14C/240/2009-203 zo dňa 24. 08. 2012 v časti výroku o určení znalca tak, že ustanovil [REDACTED], znalca z odboru stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby.

Súd vydal dňa 25. 02. 2013 Uznesenie č. 14C/240-2009-215, ktorým znalcovi [REDACTED] udelil súhlas pribrať konzultanta z príslušného odboru na posúdenie čiastkových otázok pri vykonávaní úkonu znaleckej činnosti a súhlas používať osobné motorové vozidlo pri výkone znaleckej činnosti.

Následne súd predĺžil znalcovi [REDACTED] lehotu na vyhotovenie a predloženie znaleckého posudku Uznesením č. 14C/240/2009-272 zo dňa 12. 06. 2015. Uznesením č. 14C/240/2009-276 zo dňa 05. 08. 2015 bola znalcovi [REDACTED] uložená poriadková pokuta vo výške 500 EUR z toho dôvodu, že svojím konaním hrubo sťažuje postup konania a spôsobil v konaní zbytočné prieťahy, avšak takmer rok po tom, ako bol [REDACTED] ustanovený za znalca. Znalec [REDACTED] predložil Znalecký posudok č. 21/2015 súdu až dňa 19. 08. 2015. Uznesením č. 14C/240/2009-306 zo dňa 11. 01. 2016 súd priznal znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku.

Od tohto úkonu súdu do dnešného dňa súd nevykonal žiaden ďalší úkon, nevydal žiadne rozhodnutie a nenariadil pojednávanie. Napriek tomu, že sťažovatelia zaslali Okresnému súdu Trenčín niekoľko urgencií, v predmetnej právnej veci súd koná veľmi pomaly a podľa názoru sťažovateľov nehospodárne. Sťažovatelia sa do dnešného dňa nachádzajú v stave právnej neistoty. “.

Sťažovatelia konštatovali, že konanie trvá neprimerane dlho, nebolo ukončené meritórnym rozhodnutím, pričom nejde o právne a skutkovo až takú zložitú vec.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol, že okresný súd v napadnutom konaní porušil ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a aby ústavný súd priznal sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Na výzvu ústavného súdu sa podaním sp. zn. Spr 689/2016 z 29. júla 2016 doručeným ústavnému súdu 4. augusta 2016 vyjadril k sťažnosti predseda okresného súdu, v ktorom uviedol chronologický prehľad jednotlivých úkonov okresného súdu a vyslovil názor, že od podania veci na okresnom súde nemožno konštatovať subjektívne prietahy spôsobené súdom, pričom sa konalo v rámci objektívnych možností zákonnej sudkyne. Predmetná vec patrí podľa neho k skutkovo a právne zložitejším vzhľadom na náročnosť dokazovania, o čom svedčia tri znalecké posudky.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol:

„Podľa vyjadrenia zákonnej sudkyne k dĺžke konania prispeli aj nasledovné skutočnosti: Sporná bola hranica pozemkov ako aj to, či strecha žalovaných zasahuje do vlastníckeho práva žalobcov. Súd v danej veci musel spoliehať výlučne na stanoviská súdnych znalcov, čo prispelo k zdĺhavejšiemu konaniu vo veci. Práva žalobcov neboli nijako porušené, pretože to, čo namietajú v tomto konaní mohli bez problémov namietat' v rámci stavebného konania, keď im bola predložená projektová dokumentácia k domu žalovaných 1/ a 2/ a nie až vtedy, keď stavba s určitým sklonom strechy bola na základe stavebného povolenia postavená. Od januára 2016 bola nariadená kontrola na staré veci a prednostne sa vybavovali staršie veci, ako je táto, predbežné opatrenia a rozhodnutia o osobnom stave, výživné a iné. K prietahom prispela aj dlhodobá preťaženosť tunajšieho civilného oddelenia. Pri počte 597 civilných vecí pripadajúcich 1 sudcu a senát 14C nevybavených, 386 nerozhodnutých (len v 12/2015) nie je fyzicky možné vybavovať spisy bez prietahov.

K predĺženiu konania prispela i dlhodobá práceneschopnosť zákonnej sudkyne JUDr. Miliny Jánoškovej v čase od 1. 4. 2014 do 3. 11. 2014 (spisy boli prerozdeľované medzi ostatných sudcov, ktorí však objektívne neboli spôsobilí vo všetkých veciach konať bez prietahov), jej kúpeľná liečba v čase od 17. 2. 2015 do 10. 3. 2015.

Pokiaľ ide o navrhované finančné zadostučinenie, považujem ho za neprimerane vysoké vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti.“

Predseda okresného súdu zároveň vo vyjadrení vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K vyjadreniu predsedu okresného súdu na základe výzvy ústavného súdu právny zástupca sťažovateľov stanovisko nezaujal, vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 26. augusta 2016 len vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Zároveň namietajú aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

K porušeniu sťažovateľmi označených práv malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania

(obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že po právnej stránke ide o návrh na uloženie povinnosti zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva, ktoré patrí k štandardnej rozhodovacej činnosti súdov. Čo sa týka skutkovej stránky, ústavný súd konštatuje, že ide o zložitejšiu vec vzhľadom na náročnosť dokazovania spočívajúcu v potrebe viacnásobného ustanovovania znalcov pre účely vypracovania znaleckých posudkov, čo nepochybne prispelo k predĺženiu konania.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pri hodnotení podľa tohto kritéria ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu účastníkov konania pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v doterajšom priebehu konania a zistil, že z obsahu predloženého súdneho spisu a z prehľadu jednotlivých úkonov okresného súdu jednoznačne vyplýva,

že problematickým obdobím z hľadiska vzniku zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní je obdobie vypracovávania znaleckého posudku znalcom [REDACTED]. Uznesenie o ustanovení uvedeného znalca nadobudlo právoplatnosť 4. októbra 2012, znalec 19. októbra 2012 prevzal výzvu na prevzatie súdneho spisu, ktorý si však prevzal až 19. novembra 2012, teda až po uplynutí jedného mesiaca, čo ústavný súd považuje za zbytočný priet'ah. Uznesenie o ustanovení znalca mu ukladalo vyhotoviť znalecký posudok do 6 týždňov od prevzatia spisu, teda v tomto prípade najneskôr do 31. decembra 2012. Znalec však až 28. januára 2013 požiadal súd o súhlas s pribratím konzultanta. Okresný súd udelil tento súhlas uznesením z 25. februára 2013. V tomto prípade bol okresný súd nedôvodne nečinný od uplynutia lehoty na vyhotovenie znaleckého posudku do udelenia súhlasu s pribratím konzultanta, teda takmer 2 mesiace. Od udelenia súhlasu s pribratím konzultanta okresný súd nereagoval na podania znalca, pričom jeho nečinnosť trvala až do 23. júna 2014 (teda približne 14 mesiacov), kedy súd vykonal dopyt na znalca. Dňa 27. júna 2014 bola okresnému súdu doručená odpoveď na uvedený dopyt. Ďalší úkon súdu nasledoval 4. septembra 2014 (oznámenie a žiadosť znalcovi), teda v tomto prípade nečinnosť súdu trvala vyše 2 mesiacov. Dňa 21. októbra 2014 konajúca sudkyňa dala pokyn na predloženie spisu vyššiemu súdnemu úradníkovi pre účely predvolania znalca na výsluch, tento pokyn bol však zrealizovaný až 20. novembra 2014 po opätovnom pridelení súdneho spisu pôvodnej zákonnej sudkyňi, čo je podľa ústavného súdu ďalšia nedôvodná nečinnosť v trvaní jedného mesiaca, a to aj vzhľadom na stav konania v danom čase a skutočnosť, že ani po uplynutí dvoch rokov od ustanovenia znalca nebol vypracovaný znalecký posudok. Na informatívny výsluch, ktorý sa mal konať 5. decembra 2014, sa znalec nedostavil, ospravedlnenie zaslal až 10. decembra 2014, pričom ďalší úkon okresný súd uskutočnil až 8. júna 2015, kedy vyzval znalca pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty na predloženie znaleckého posudku spolu so spisom. V tomto prípade bol okresný súd nečinný 6 mesiacov, a to aj napriek urgencii zo strany sťažovateľov a dvojnásobnému upozorneniu predsedu okresného súdu na povinnosť konať vo veci plynulo, bez zbytočných priet'ahov.

Ako problematickú vidí ústavný súd aj časť napadnutého konania po doručení znaleckého posudku znalca [REDACTED] a vyjadrení účastníkov k tomuto posudku,

a to od novembra 2015 do nariadenia pojednávania 22. júla 2016. V tomto úseku konania trvajúcim takmer 9 mesiacov sa okresný súd zaoberal iba problematikou znalečného za vypracovanie znaleckého posudku znalca [REDACTED], pričom nevykonal žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej a k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníkov konania.

Nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou (dohovorom) zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol (m. m. I. ÚS 688/2014).

Na základe uvedených skutočností predstavuje celková doba nečinnosti súdu, prípadne neefektívnej činnosti súdu približne 2 roky a 11 mesiacov.

Pokiaľ ide o obranu okresného súdu spočívajúcu v argumentácii o množstve vecí pripadajúcich na sudcu, o dlhodobej preťaženosti civilného oddelenia a o dlhodobej práceneschopnosti zákonnej sudkyne, túto ústavný súd neakceptoval. Ústavný súd tu poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, II. ÚS 52/99).

Ústavný súd konštatuje, že k už popísaným prietahom dochádzalo aj napriek viacerým urgenciám zo strany sťažovateľov a dvojnásobnému upozorneniu predsedu okresného súdu na povinnosť konať vo veci plynulo, bez zbytočných prietáhov.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 240/2009 došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, mu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 240/2009 konal bez zbytočných priesťahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľov právoplatne skončená.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia v sťažnosti žiadali o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 5 000 €, čo odôvodnili závažným zásahom do ich práv a niekoľko rokov pretrvávajúcou právnou neistotou.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý

vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom, ako aj na jeho neodôvodnenú nečinnosť a neefektívnu činnosť v trvaní približne 2 roky a 11 mesiacov, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie účastníkov, skutkovú zložitosť veci, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 200 € pre sťažovateľov za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Ústavný súd priznal sťažovateľom trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta, a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2015 v sume 858 €. Odmena za jeden úkon právnej služby vykonanej v roku 2016 je v sume 143 €.

Vzhľadom na to, že právny zástupca zastupoval dve osoby, v zmysle § 13 ods. 2 vyhlášky sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Vychádzajúc z uvedeného hodnota jedného spoločného úkonu právnej služby v tomto prípade predstavuje sumu 143 €. Ústavný súd

priznal sťažovateľom (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov právneho zastúpenia za dva spoločné úkony právnej služby vykonané v roku 2016 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti). Ďalej má právny zástupca sťažovateľov nárok aj na náhradu režijného paušálu 8,58 € za jeden úkon podľa vyhlášky. Právny zástupca je zároveň platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena a náhrady zvyšujú podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty v sume 60,63 €. Náhrada trov právneho zastúpenia, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľom, spolu takto predstavuje sumu 363,79 €.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2016